

Okresní státní zastupitelství v Ústí nad Orlicí

Milana Rastislava Štefánika 980

562 01 Ústí nad Orlicí

doručeno datovou schránkou

V Praze dne 14. listopadu 2021

Věc: Podnět k výkonu oprávnění dle § 157 odst. 2 trestního řádu

Vážení,

jakožto oznamovatelům ve smyslu § 158 odst. 2 trestního řádu nám Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, Územní odbor Ústí nad Orlicí, Oddělení hospodářské kriminality SKPV (dále jen „Policie“) zaslalo usnesení o odložení trestní věci pro podezření ze spáchání přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 220 trestního zákoníku, případně přečinu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti dle § 221 trestního zákoníku, ke kterému mělo dojít nevymáháním náhrady škody ve výši 210.000,- Kč, představované pokutou uloženou Městu Žamberk ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 14.3.2016 rozhodnutím pod č.j. ÚOHS-S0191/2010/VZ-10258/2016/512/MHr, z důvodu neschválení podání žaloby Města Žamberk na jednáních zastupitelstva v letech 2017-2019 (dále jen „Usnesení o odložení PČR“).

Dne 8. 10. 2020 bylo Krajskému státnímu zastupitelství v Hradci doručeno naše podání ze dne 25. 8. 2020 cestou Vrchního státního zastupitelství v Praze (viz sp. zn. 1 VZN 1603/2018), kterému bylo adresováno za účelem přezkoumání vyřízení našeho předchozího podání ve formě trestního oznámení (zmíněné vyřízení bylo učiněno původně právě KSZ v Hradci Králové dne 10. 7. 2020, č.j. 1 KZN 720/2017 – 92).

Vrchní státní zastupitelství v odpovědi ze dne 14. 9. 2020, č.j. 1 VZN 1603/2018 – 81 po přezkoumání napadeného vyřízení trestního oznámení státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové v rámci dohledové činnosti zjistilo, že vyrozumění ze dne 10. 7. 2020 nebylo možné pokládat za řádně odůvodněné a výstižně formulované, přičemž se Vrchní státní zastupitelství ztotožnilo s naší námitkou, že se státní zástupce v něm nezabýval všemi našimi argumenty, které jsme uplatnili a plně se s nimi nevypořádal.

Věc proto byla postoupena státnímu zástupci Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové spolu se závěry dohledu k dalšímu opatření s tím, aby své vyrozumění doplnil o chybějící odůvodnění svých závěrů a vypořádal se s naší argumentací. Státní zástupce měl především zhodnotit význam nové skutečnosti, tj. že došlo k promlčení nároků na náhradu škody v civilním řízení.

Krajské státní zastupitelství v Hradci Králové nám poté doručilo doplněné vyrozumění ze dne 10. listopadu 2020, č.j. proti němuž jsme dne 18.02.2021 podali u Vrchního státního zastupitelství podnět s žádostí o přezkoumání věci dle § 16a odst. 7 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů. Vrchní státní zastupitelství ve svém sdělení ze dne 25.03.2021, č.j. 1 VZN 1603/2018-172, shledalo podnět ve věci příčinné souvislosti mezi jednáním podezřelých zastupitelů a vznikem škody na majetku města důvodným a v souladu s ust. § 12d odst. 1 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, bylo uloženo Krajskému státnímu zastupitelství v Hradci Králové, aby část týkající se neuplatnění náhrady škody města Žamberku v civilním řízení postoupilo věcně a místně příslušnému Okresnímu státnímu zastupitelství v Ústí nad Orlicí k dalšímu opatření.

Důvody pro další prověřování věci Policií ČR

Policie ČR ve svém Usnesení č.j. KRPE-37867-45/TČ-2021-171181 ze dne 17.09.2021 sděluje, že:

„V uvedené věci je třeba zmínit, že jmenovaní zastupitelé hlasovali na základě vlastního přesvědčení, ve většině případů s dostatečným množstvím informací sloužících k vlastní analýze problematiky, svědomím povinností zastupitele, a bez úmyslu způsobit svým rozhodnutím Městu Žamberk škodu, případně se další například finanční újmě, vyvarovat.

Ve všeobecné rovině, ke způsobu hlasování zastupitelů lze uvést, že vyjádření postoje jednotlivých zastupitelů města ve smyslu "nehlasování, zdržení se hlasování, nebo hlasování proti přijmutí usnesení, lze těžko dovodit úmysl ve smyslu trestního zákoníku. Zastupitelé svým postojem při hlasování projevují své názory a postoje, a případný trestní postih by měl následovat až poté, co byly vyčerpány jiné formy a prostředky práva. Porušení povinnosti při správě cizího majetku je trestným činem úmyslným a k uplatnění této skutkové podstaty proto musí pachatel naplnit subjektivní stránku trestného činu nejméně formou nepřímého úmyslu, který spočívá v tom, že pachatel ví, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný trestním zákonem, a pro případ že jej způsobí, je s tím srozuměn, kdy v případě hlasujícího zastupitele může dojít k naplnění skutkové podstaty trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku pouze tehdy, pokud si je zastupitel vědom způsobnosti rozhodnutí pro které hlasuje, způsobit městu škodu a se vznikem této škody je srozuměn. Dále byla věc posuzována i z hlediska případného naplnění znaku trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku z nedbalosti podle § 221 trestního zákoníku. V tomto případě zákon vyžaduje porušení podle zákona uložené nebo smluvně převzaté důležité povinnosti z hrubé nedbalosti. Za hrubou nedbalost je pak považováno jednání, kdy trestný čin je spáchán z hrubé nedbalosti, jestliže přístup pachatele k požadavku náležitě opatrnosti svědčí o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmům chráněným trestní zákonem. Takové jednání však v dané věci zjištěno nebylo. Provedeným šetřením se nepodařilo prokázat úmysl dotčených městských zastupitelů

způsobit svým rozhodnutím městu Žamberk škodu, ani jejich jednání z hrubé nedbalosti.“

Se závěry Policie ČR se však nemůžeme ztotožnit a současně je třeba zdůraznit, že jsou v rozporu se závěry ze sdělení Vrchního státního zastupitelství ze dne 25.03.2021, kdy státní zástupkyně uvádí:

„Pokud jde o úvahy o zavinění z vědomé, resp. hrubé nedbalosti, lze uvažovat o naplnění tohoto znaku tehdy, pokud se jedná o nedbalostní jednání podstatně vyšší intenzity než tzv. vědomá nedbalost § 16 odst. 1 písm a) tr. zákoníku, zde nelze bez dalšího souhlasit s názorem státního zástupce, že ji nelze dovodit. Na zasedání zastupitelstva města, na němž došlo, resp. docházelo k nepřijímání rozhodnutí o vymáhání škody, případně nebyla řešena pokuta ve výši 210.000 Kč, přičemž zastupitelé byli upozorněni jinými členy zastupitelstva na možnost podat civilní žalobu na náhradu škody k příslušnému soudu, měli podklady z finančního výboru i znalecký posudek Mendelovy univerzity v Brně k možnosti uplatnit nárok na náhradu škody, přesto návrh usnesení neschválili, kdy pro přijetí návrhu nebylo dosaženo potřebné nadpoloviční většiny hlasů. Proto je třeba se zabývat odpovědností konkrétních členů zastupitelstva, kteří hlasovali proti návrhu na podání civilní žaloby, za rozhodnutí, které bylo učiněno v rozporu s povinností členů zastupitelstva města řádně spravovat majetek. Nebylo realizováno takové konání, k němuž byli tito zastupitelé podle okolností a svých poměrů povinni, tj. provedení úkonů, které by zabránily promlčení nároku na náhradu škody, vzniklé na opatrovaném majetku. Skutečnou škodou se zde proto rozumí především jakékoli zmenšení hodnoty opatrovaného nebo spravovaného majetku, k němuž by nedošlo, kdyby byl majetek spravován nebo opatrován řádně. Okolnost, že k takovému postupu mohlo přispět, že ze závěrů zmíněného znaleckého posudku vyplynulo, že není dána žádná jistota v dobytosti nároku, v úspěšnosti civilního řízení, nemůže mít rozhodující vliv. V případě jednotlivých hlasování v průběhu času nelze dovodit pokračující formu trestného činu.“

V přezkoumávané věci jde ze strany odpovědných osob z hlediska subjektivní stránky o jednání kryté zaviněným úmyslem, a to přinejmenším ve formě nepřímého úmyslu. Příslušné osoby si v daném případě museli být vědomi, že porušují zákonnou povinnost opatrovat nebo spravovat cizí majetek, že tím jinému způsobí škodu a byly s tímto následkem přinejmenším srozuměny.

Jsme toho názoru, že naplnění subjektivní stránky trestného činu se neproказuje pouze z podání vysvětlení jednotlivých podezřelých, ale z celé palety důkazů vytvářející komplexní obraz o objektivní skutečnosti. V tomto případě v neprospěch podezřelých osob svědčí existence znaleckého posudku, doporučení finančního výboru zastupitelstva města k vymáhání škody, tři výzvy protikorupčních organizací, poučení o zákonných povinnostech vyplývajících ze zákona o obcích a zápisy z jednání zastupitelstva, které svědčí o jejich systematickém bránění projednání náhrady škody.

Co se týče trestní odpovědnosti každého z podezřelých zastupitelů, k jejímu vyvození nebrání ani skutečnost, jestliže v dané věci rozhodovali jako členové kolektivního orgánu obce, tj. zastupitelstva města Žamberk. Ke schválení návrhu na vymáhání škod se totiž vyžadoval souhlas nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce (§ 87 ZO), takže všichni členové zastupitelstva představující tuto většinu se bezprostředně podíleli na kontinuálním nepřijímání takového rozhodnutí zastupitelstva obce, přičemž každý z nich měl stejný hlas. Proto i trestní odpovědnost za důsledky úmyslného bránění přijetí rozhodnutí k vymáhání škod učiněného v rozporu s povinností členů zastupitelstva obce řádně spravovat majetek obce (§ 38 a násl. ZO), mohou nést všichni podezřelí, kteří systematicky hlasovali proti nebo se zdržovali u schválení návrhu rozhodnutí na vymáhání škod, čímž byla ve výsledku způsobena škoda na majetku obce.

V souvislosti s naplněním subjektivní stránky trestného činu je také nutné uvést, že v rámci schvalovacích procesů územní samosprávy je trestněprávně relevantní i opomenutí viz § 112 zákona č. 40/2009 Sb. trestní zákoník (dále jen "TZ"). Podle komentářové literatury si lze představit doslova *"blokování přijetí rozhodnutí odvracející bezprostředně hrozící vznik škody územnímu samosprávnému celku, pokud bylo prokázáno, že takové opomenutí bylo činěno se záměrem způsobit zmíněnou škodu."*¹

Jsme přesvědčeni, že Policie ČR nevěnovala dostatečnou pozornost otázce přístupu zastupitelů k požadavku náležité opatrnosti, která má podstatný význam pro posouzení subjektivní stránky trestného činu, jehož spáchání je zastupitelům kladeno za vinu.

Na podporu námi výše uvedených závěrů odkazujeme na Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 5 Tdo 827/2012 ze dne 19.12.2012, kterým Nejvyšší soud konstatoval, že zastupitelé nemohou být na jednání zastupitelstva zcela lhostejní k projednávaným bodům.

„Případné trestní odpovědnosti každého z obviněných pak nebrání ani skutečnost, jestliže v dané věci rozhodovali jako členové kolektivního orgánu obce, tj. Zastupitelstva města L. Ke schválení prodeje předmětných pozemků se totiž vyžadoval souhlas nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce (§ 87 zákona o obcích), takže všichni členové zastupitelstva představující tuto většinu, bylo-li jí dosaženo, se bezprostředně podíleli na přijetí takového rozhodnutí zastupitelstva obce, přičemž každý z nich měl stejný hlas. Proto i trestní odpovědnost za schválení a důsledky rozhodnutí přijatého zmíněnou většinou, pokud bylo učiněno v rozporu s povinností členů zastupitelstva obce řádně spravovat majetek obce (§ 38 a násl. zákona o obcích), mohou nést všichni obvinění, kteří hlasovali pro schválení určitého rozhodnutí, jímž byla způsobena škoda na majetku obce. V žádném případě zde nejde o nějakou kolektivní odpovědnost, protože je zřejmé, jak každý z obviněných hlasoval, přičemž bez souhlasného vyjádření všech obviněných by nemohlo být dosaženo potřebné většiny pro přijetí schváleného rozhodnutí.“

¹ PÚRY F., RICHTER, M. Trestní odpovědnost v územní samosprávě. 1. vydání. Praha : C. H. beck, 2017, s. 3

„Pokud jde o zavinění u trestného činu porušení povinnosti při správě cizího majetku podle § 221 odst. 1 tr. zákoníku, tento čin může být spáchán z vědomé [§ 16 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku] i nevědomé nedbalosti [§ 16 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku], ovšem v obou případech se vyžaduje vyšší intenzita v podobě hrubé nedbalosti. Podle legální definice je trestný čin spáchán z hrubé nedbalosti, jestliže přístup pachatele k požadavku náležité opatrnosti svědčí o zřejmé bezohlednosti pachatele k zájmům chráněným trestním zákoníkem. Nejde tedy o žádnou další, zvláštní formu nedbalosti, ale jen o její vyšší intenzitu požadovanou z důvodu, aby se zabránilo nadměrnému uplatňování trestní represe v méně závažných případech. Otázku, jestli přístup pachatele k požadavku náležité opatrnosti svědčí o jeho zřejmé bezohlednosti k zájmům chráněným ustanovením § 221 tr. zákoníku, bude třeba posuzovat podle individuálních okolností každého konkrétního případu, přičemž může záležet i na tom, v jakém postavení pachatel jednal, jaké okolnosti mu byly známy, jakou povinnost k opatrování nebo správě cizího majetku měl, jakým způsobem a z jakých důvodů ji porušil atd. V tomto směru může mít význam vše, co bylo shora uvedeno ohledně vědomé nedbalosti obviněných, důležitosti jejich povinností, kterou měli porušit, a co charakterizuje zároveň i intenzitu zavinění obviněných a potřebnou míru opatrnosti, kterou byli povinni v daném případě vynaložit.“

Zastupitelé vědomě pominuli námitky některých členů zastupitelstva vznesené na jednáních zastupitelstva, znaleckého posudku, doporučení finančního výboru, tajemníka města, doporučení Ministerstva vnitra a výzev dvou protikorupčních organizací. Dle našeho názoru je příčinná souvislost mezi hlasováním, resp. nehlasováním, a promlčením nároku zjevná.

Z výše uvedených důvodů jsme přesvědčeni o tom, že Policie ČR nerespektovala závěry Vrchního státního zastupitelství a nejsou zde dány důvody pro odložení věci, a proto žádáme, aby příslušný státní zástupce využil své oprávnění výkonu dozoru nad zachováváním zákonnosti při prošetřování oznámení policejním orgánem dle § 157 odst. 2 trestního řádu.

Společně s tímto podáním zasíláme v příloze nově napadené Usnesení č.j. KRPE-37867-45/TČ-2021-171181 ze dne 17. 09. 2021. Vzhledem k velikosti příloh našich původních podání, odkazujeme na spis u Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové.

S úctou,

Za Oživení, o. s.

Mgr. Marek Zelenka, LL.M.

Předseda Oživení, o. s.